

ad negociatōes. i. terrenaz diuiniq; cupiditates
 sequit plus q̄ celestia. Alij sūt insup q̄ psequūt
 bonos. Ecce ḡ multiplex malicia hominū signi
 ficat. qz cū iā omnia sine pata: b̄ est oia sacramēta
 q̄bus reficit aia: fm qd̄ exponit Lyrā. Jte pran
 diū est paratū. Q̄ q̄ venerabile p̄adiū. s. corpo
 ris z sanguinis xpi cib; z pot; i cucharistia. cau
 ri occisi. Plarius. i. martyres p̄ fide xpi occisi. z
 altilia. i. spūales alte p̄replaciōis mortificati pec
 catis. His oib; patis in exēplū hoim adhuc ho
 imies nō veniūt ad celeste p̄uuiū penitēdo: cum
 nihil aliud restat nisi vt man; lauarēt a peccat; s
 mortalib;. Un carnales hoies faciūt sic fabulo
 se narrat q̄ pot; a leone aialū rege inuitat; ad
 cōuuiū nobile. Interrogauit si in illa mēsa cēt
 scena lucea z stercoisata q̄b; volutaret. z dicto
 q̄ nō venire noluit. Q̄ q̄nta demētia in luto lu
 curie iacere q̄ celū habere. Tertio signat ma
 loz pena iustissima. qz p̄tra occasores dicit q̄ira
 tus rex pdidit illos fm Lyrā z doctores. In hoc
 dicto significauit iudeos q̄ xpm z discipulos oc
 ciderūt. p̄pter qd̄ de; missis exercitiib; romanoz
 illos pdidit: z succēdit ciuitates hierusalēz tēplū
 ac alias. Deniq; ne putaret hō xpian; q̄ solū iu
 deos malos p̄der de; puniēdo fm iusticiā. ideo
 xps p̄sequēter ostēdit q̄ etiā malos christianos
 punit: vt patet in sequenti.

P̄ Circa scdm scz de cōmixta cōgregatōe. s.
 bonoz cuz malis in ecclia. qz xps dicit. Tūc ait
 rex ferius. Nuprie quidez pate sūt: sed q̄ inuitati
 erāt. i. iudei q̄bus xpus fuit p̄ncipalius missus
 Matth. xv. nō fuerūt digni. qz repulerūt fidem
 xpi. Jte ḡ ad exit; viay. i. ad disphōnē gentiuz se
 quentiū vias diuersoz erroz. Et egressi serui. i.
 pdicatores missi p̄ mūdū zgregauerūt oēs ho
 nos z malos. z iplere sūt nuprie distūb. qz fides
 diffusa est p̄ totū mūdū. Querit ḡ quare xpus
 dñs in sancta ecclia sua voluit bonos xpianos
 cōmixtim esse simul cū malis xpianis: cū tñ i fu
 turo sint segregadi z sepatim māsuri boni in ce
 lo: mali in inferno. Ad hoc rñdē fm Aug. alios
 qz doctores qz plurib; rōnibus.

- Primo p̄pter ampliorē glorificationē.
- Secūdo p̄pter bonoz exercitationē.
- Tertio p̄pter correctionē.
- Quarto p̄pter diuinā miserationē.

Primo inq; p̄pter ampliorē glorificationē. Naz
 amplior ē glia bonoz qñ etiā inter malos bene
 viterūt. qz laudabile est nō peccasse cū potuerūt
 Sicut z p̄ p̄trariū magis ē vitupabile inter bo
 nos male viuere. Un Grego. xx. li. moral. dicit.
 Hi veraciter boni sūt q̄ in bonitate inter malos
 p̄sistūt. Exēplū de Noe q̄ cōmēdat de bonitate i
 ter omēs malos in mūdo q̄ corruperat viā suā.
 Gen. ij. Secūdo p̄pter bonoz exercitationēz
 Greg. xxiij. q. iij. c. Nec autē vita. dicit. Abel esse
 renuit quē Cain malicia nō exerceat. Jde Grego.
 Ad hoc ē tribulatio electoz vt purgati trāscant

ad regna celoz. Quō em̄ tot essent martyres si nō
 fuissent p̄secutores. Tertio p̄pter correctionē.
 qz sepe mali corrigunt z emendant p̄ exēpla bo
 noz. Bug. Dis mal; iō viuūt aut vt emēdet aut
 vt p̄ eū bon; exerceat. Jfido. Ad p̄uersionē malo
 rū p̄dest multū p̄sideratio exēpli bonoz. Quar
 to p̄pter dei miserationē. qz de; diuicius patit ma
 lis p̄pter bonos inter illos existētes. Nā deus di
 xit Gen. xij. qz p̄ceret ciuitatib; sodomoz si decē
 iusti in eis inuenirent. multo magis ḡ patit vbi
 plures boni inueniunt. Propterea vt de; misē
 ricordia ostēdat cur; p̄p̄riū est misereri a p̄ncipio
 sp̄ inter malos voluit esse aliquos bonos. sic di
 cit Grego. xx. moral. Naz p̄mo Adā duos filios
 habēs. vn; bon; fuit: alter mal; vt Cain z abel
 iust; Jte Noe duos scz Sem z Japhet bonos.
 s; tert; Lham mal; iter eos fuit. Deide Abraā
 habuit Isaac bonū filiū. z alter scz Jsmāel ma
 lū. Sic Isaac habuit Jacob bonū z Esau malū
 Jte Jsaac iter duodecim filios vnū bonū. s. Jo
 seph habuit. z ipe dñs iesus iter sc̄tissimos duo
 decim ap̄los vnū diabolū Judā traditōez has
 buit. Q̄ ḡ p̄ctōez accēdite q̄ misericorditer deus
 vos p̄ se z p̄ bonos vult p̄uerrere z penitēri. alio
 q̄nt; Ps. dicit. Nisi p̄uersi fueritis gladiū suūz

Q̄ Circa tertū de grauissima pu (vibra. zc
 nitiōe scz maloz in inferno. qz euāgelii dicit. In
 tranit rex: b̄ est xps adueniēs in hūc mūdū p̄ ius
 diciū Primo in hora mort; z secūdo in fine mū
 di vt videret discubētes. Lyrā. s. discernēdo me
 rita z demerita xpianoz. Et vidit ibi hominē nō
 vestitū veste nuptiali. i. nō habentē charitatē que
 d̄ vestis nuptialis. qz ip̄a copulat aiam deo vt
 dicit Aug. Et ait ei. Amice quō zc. Amicū vocat
 qz licet mal; xpian; sit inimic; dei p̄ p̄ctm; tñ q̄a
 inuitat; est ad nuptias: b̄ ē ad fidē xpi tāq; ami
 cus z sacramētis xpo p̄secrat; nomineq; xpiano
 insignit; ideo d̄ Amic; fm Hiero. nō reuerita
 te s; fide z noie tm̄. Et ille obmutuit. s. qz p̄pria cō
 sciētia p̄uic; est in eo qz vestē sibi de; dederat in
 nocētie baptismalis sed ip̄e pdidit. Tūc ait zc.
 Ubi notādū qz xps dñs insinuat penalitates nō
 uē p̄pter q̄s cruciat; inferni est acerbissim; z gra
 uissimus. Et de istis grauitatib; penaz si vis p̄
 se p̄dicare potes tres articulos ponere z p̄seq; s;
 tres ternarios diuidēdo q̄ eliciūt ex euāgelio.

- Prima d̄ diabolice p̄ctis subiectio.
- Secda d̄ eternalis obligatio
- Tertia d̄ obstinatiōis vinculatio.
- Quarta d̄ boni om̄is p̄uatio.
- Quinta d̄ exclusio a celesti regno.
- Sexta d̄ tenebrosa incarcerationio.
- Septima d̄ fletus z lamētatio.
- Octaua d̄ amarissima anxiatio.
- Nona d̄ multiplex horroz z maledictio.

Prima inq; grauitas acerbā pene infernal; d̄
 diabolice p̄ctis subiectio. Nec significat xps cū
 dicit. Tūc dixit. s. p̄ sentētiā diffinitiuā rex xps mi;
 84

nefr. aliqz irā tenuerit z pla hmoi. Tādē angel⁹
dunt i celū ipm zvidit qz pī filio z ecōuerso bñdi
re di. Bñdicar qz tu me fecisti deū cogēcere: p̄ce
pta di fuare p̄fiteri z hmoi. Sic s̄bdit⁹ flatū q̄
eū corripuit z mgfz q̄ docuit z ecōuerso. Sic ois
q̄ alios edificauit v̄bo z exēplo. Tūc ille v̄s̄is ta
libo dixit. O de⁹ q̄nta ve z ve mal. O p̄ r̄iū q̄nta
leticia bonis. Rogemus zc.)

De eadē dñica Sermo .ij. f. de carcere inferna
li pfundo z penali vinculo societatis.

Ignatis pedibus

q̄ z manib⁹ mittite eū i tene. extiores
Mar. xxiij. z i euāg. hodi. Saluator n̄r

ips dñs volēs nos ad salutē iuitare z inducere
oñdit nob̄ p̄mo suā charitatē vt z nos reamare
m̄ ip̄s. qz vt Amb. ait. Nil tā imp̄ssū hūanis af
fectib⁹ q̄ reamare se diligētē. Ideoqz i b̄ euāgelio
pabolice insinuat suū amorē q̄ dilexit nos itantū
vt n̄raz hūanā naturā sibi copularet z ad nupti
as celest̄i zuiūqz nos oēs iuitaret. Sz qm̄ cor hu
manū dup̄ ē ad deū diligēdū z pigz. ad celestia
Nā vt Aug. ad Bonifaciu dicit. Ples sūt q̄s cor
nigrit amor q̄s allicit amor. Et Cassiod. super
ps. cx. d. Timor dñi inicitū sapie ē. qz si mer⁹ diuī
iudicij nesciat p̄uersitōis medicina negligit. sz p̄ t̄i
morē ad deū itroif. Idcirco x̄ps dñs i pdicta pa
bola vt timerem⁹ zminat⁹ ē insinuado q̄ q̄cūqz
xp̄ian⁹ i petō viuere vult nō habēs vestē nuptia
l̄i. i. charitatē q̄ aia z iūgit deo. tal i iudicio ligat⁹
manib⁹ z pedib⁹ mittet i infernū. vt p̄tz i tbema
te z euāgelio. Ita qz de carcere infernali i quē ponē
tur reprobi ad p̄petuū cruciatū includendi tria
mysteria p̄ sermone notemus.

Primo dicit pfundissime localitatis

Secūdo dicit acerbillime penalitatis

Tercio dicit horredissime societatis

U Circa p̄mū d loco pfundissimo inq̄rendū
est vbi sit infern⁹ fm̄ locū corp̄ale. p̄ pfundo carce
re reproboz dputat⁹ an sub t̄ra vt alio loco. Ad
qd̄ doc. coif z p̄f̄im Rich. sup. iij. di. xliij. atqz
Tho. dicit q̄ infern⁹ ē i cētro t̄re z p̄ z̄ns i loco p̄
fudissimo. Et p̄ tāto dicit eē sub t̄ra qz. s. ē in centro

Primo auctoritatib⁹

(terre. z b̄ p̄bat

Secūdo rationib⁹

Tercio exēplis z reuelatōib⁹

Prō qd̄ dicit auctib⁹. Nā Aug. retractatōnū li. ij. c.
xliij. dicit q̄ infern⁹ sub t̄ra sic Idē dicit z glo. sup. il
lud Esa. xliij. Infern⁹ sub t̄ra z curbat⁹ ē. Item
glo. Hiero. sup. illd̄ Jone. ij. Proiecasti me i pfū
dū i corde mar̄. dicit q̄ sic cor ē i medio aial sic i
fern⁹ i medio t̄re phibeat. Mediū autē terre cū sic
i cētro. q̄ infern⁹ sub t̄ra ē i pfūdissimo q̄ pfū
dior lo⁹ esse nō pōt. Prop̄tea Job. xvij. In pfū
dissimo infernū descēdent oia pctā mea. putas ne
salte ibi erit req̄es mihi. Proide z Ber. d̄ imagi
ne mūdi dicit. Infernus i deo dicit qz infernus pos̄t
tus. Sic ei terra ē i medio aere ita z infern⁹ i me

dio t̄re. Est autē lo⁹ ille igne z sulphure horred⁹
infern⁹ dilatat⁹. sup̄ coangustat⁹. cui⁹ ignis res
spectu n̄ri ignis vmbra ē. hec Bern. vbi supra.
Deniqz z p̄bs li. d̄ pomo z morte dicit sic Dēs ille
cebre corp̄is finitū z exminat⁹ i nihilū z faciūt de
scēdere ad locū infimū. Subdit. Ne aie peccatri
ci q̄ nō pōt ascēdere ad patriā suā: qz turpia z imi
sit. z sic p̄tz p̄positū X Sz q̄ri pōt q̄stū dista
re putat⁹ a sup̄ficie terre ille lo⁹ gehēne. z q̄ itine
re aie male illuc trāsserāt. Ad hec Cassiod. super
ps. lxxvij. dicit. Infernū arbitramur esse sub terr̄
sz q̄ itiere aie illuc trāsserāt qm̄ i aucte diuina n̄ le
gim⁹ certū. Silz z q̄stū distet de⁹ scit. Notādū
tū q̄ sic Alb. magn⁹ dicit z i li. catholicō notat fm̄
sapientes mathematicos q̄ secuti sūt Prolomeū
rotūditas circuli t̄re ē viginti milia z q̄dringenta
miliaria. Et qz circul⁹ z̄nter q̄ntitatē dyametri
ter z septimā p̄tē ip̄i dyametri. Est q̄ inq̄ q̄ntitas
dyametri circuli t̄re miliaria sex milia q̄drigēta
nonagita vnū. Deide si dyameter b̄ dimidiauer̄
inq̄t erūt a cētro terre vsqz ad sup̄ficiē ei⁹ fere mi
liaria tria milia ducēta q̄dragita q̄nqz. Et b̄ liq̄e
inq̄t q̄t miliaria sūt vsqz ad infernū fm̄ q̄ infern⁹
d̄: eē i medio terre. hec li. Catholicō. D̄ q̄ hō cogi
ta q̄ si t̄ra suffoderet p̄ tot miliaria vt dicit⁹ ē ad
infernū p̄tgeret. z sic p̄tz p̄fuditas maḡ S̄cdo q̄
qz oñdit rōe. s. q̄ infern⁹ sit sub t̄ra: qz posses pete
re q̄re de⁹ voluit infernūz ponere sub t̄ra. Et fm̄
Rich. z Tho. rō vna ē qz de⁹ nihil iordiatū reli
q̄t. vt dicit Aug. v. de ci. dei. q̄ vnicūqz rei locū cō
ueniētē tribuit. Exēplū ḡra. h̄ruē z corp̄ib⁹ t̄renis
terrā p̄ habitaclo z loco dedit. aq̄tic⁹ vt piscibus
aquā. aereis volucib⁹ aerē. sic z nubib⁹ siderib⁹
celestib⁹ celū zc. Jō qz puāt vt sic electi locat⁹ i cel
lo eo q̄ celestē vitā ferāz tenuerūt. Iuxta illud ad
Phil. iij. Nā z̄uersatio i cel⁹ ē. ita p̄ r̄iū reprobi
i terra p̄petuo sepeliāt: qz carnali vita z t̄rena a
nimā p̄emerūt morte pcti. Tū Aug. dicit. xij. sup
Ben. ad l̄raz. Dignū ē vt aniab⁹ q̄ carnis amore
peccauerūt h̄ erhibeat qd̄ ip̄i carni mortue solet
exhiberi vt. s. sub terra recōdāt. Ecce iusticia deī
Lōfirmat qz sic corp⁹ pōdere fert q̄cūqz fert. sic
aia amore vt dicit Aug. ij. de ciui. Jō sic corp⁹ pō
dere q̄uitat⁹ s̄re deoz s̄u fert leue ar̄ fursū. Sic aie
hūane pōdere pcti p̄sse p̄ amorē q̄ t̄rena pōdere
rūt celestib⁹ ferūt deoz s̄u ad ifima t̄re. Et leuiari
a pctō vitz p̄ p̄niaz ferūt fursū i celū. z sic p̄tz pro
positū. Tercio oñdit exēplis z reuelatōib⁹.
Nā Gre. i dyal. refert q̄ quidā cū seruaret⁹ quāsi
mortu⁹ redijt sub ito: z fecit miti puez. ad eccle
siā sc̄i Laurentij ad quendā p̄sbyter. Tiburciū
q̄ vt credit subiacebat tūc vicij carnalib⁹. d̄ q̄ di
cebat. Vidi ingētē roq̄ pariz dicitū p̄sbyter i co
mergi z peremari. Aliuz etiā roq̄ vidit ibi parī
cui⁹ cacumē videbatur tendere a terra vsqz ad
celum. Luitus emissā voce clamātū est. cui⁹ essz.
Et hoc dicto statim reparatus ille obijt. Et puer
ad Tiburciū currens iam illū mortuū inuenit.

*Triantib⁹ circuli
Terra ē p̄
20400. miliaria*

Dominica XIX. post Bethecosten

Itē in vitaspa. legit q̄ sc̄ns Machari⁹ dū p̄ be
remū deambularet caput q̄ddaz hoīs reppit. et
q̄s ille fuisset interrogando r̄ndit. q̄ fuerat sacer
dos gētiliū q̄ in illo loco māserat q̄ndā antea. et
se dixit eē in inferno. Interrogauitq̄ eū verū ibi
eēt xp̄iani. Et ille r̄ndit q̄ xp̄iani q̄ mādata dei
nō seruauerūt sūt subē multo p̄fidi⁹ q̄ pagani
Et q̄ in fouea inferni tāntū eēt oēs p̄funde positi
ti vt videret de igne habere sup̄ caput et infra se:
q̄ntū celū sez distare a trā videret apud nos. Ve
ergo z vt peccatoribus.

¶ Circa secundū de acerbitate penali ē notā
dū. q̄ fm̄ An̄. li. de imagine mūdi z doc. Carcer
infernalis ē multū horribilis z formidabilis. p̄
pter multas ei⁹ penosas z ditiōes. P̄rio q̄ car
cer infernalis est venenosus. q̄m̄ verimib⁹ mori
fer⁹ tāq̄ serpētib⁹ venenosissimis plen⁹. Esa. xliij
Subter te sternet tinea z opimētū tuū erūt ver
mes. Itē ca. xl. Vermis eoz nō moriet. Itē Ju
dith. xv. Dabo ignē z vermes in carnes eoz vt
vrant z sentiāt in sempiternū. De istis dicit nota
fm̄ Tho. sup. iij. di. vl. q̄ nō ē intelligēdū q̄ in i
ferno sint vel post resurrectionē erūt vermes sez
corpales. q̄ vt Aug. dicit. xx. de ciuit. dei. z cōiter
doctores. Nullū aīal coruptibile remanebit in
statu incorruptōis p̄petue post diē iudicij. s̄ p̄ ti
neā z vermes intelligunt p̄ne aīe. s̄ ē remozsus
z sciētē q̄ i sc̄ptura dicunt tinea. q̄ sicut tinea na
scit de vestimēto q̄d ē op⁹ hoīs: sic remozsus cō
sciētē fit ex pctō ab hoīe opato. Itē d̄f etiā z mis
q̄ sicut z mis corpalis ex putredine carnis orit
z carnē mordet: sic z mis z sciētē orit ex putredie
pcti z aīam mordet affligēdo. Un̄ quāto agit in
aīam: tāto est acerb⁹ p̄nitiōes q̄ si solū corp⁹ mor
deret. Et cū h̄ ex aīa etiā in corp⁹ redudat h̄mōi
dolor. Sc̄do q̄ ē igne plen⁹. Mart. xij. Eos
q̄ faciūt iniquitatē mittet in caminū ignis ardētis
ibi erit flet⁹ z stridor dētū. De h̄ plura d̄nica. vij

Tertio q̄ carcer ille ē tenebrosus. iō xp̄s dicit
in h̄ euāgelio. Mittite eū in tenebras exteriores
S̄ iuxta h̄ q̄rit. Quare ignis inferni nō illumi
nat carcerē infernalē cū sit maxim⁹ z mult⁹: vt po
te in singulis dānat⁹ ardēs. Et q̄ ignis d̄ sua na
tura ē lucid⁹: vt ptz. R̄ndet fm̄ Rich. in. iij. di. f.
vl. q̄ cordiē Tho. q̄ ignis inferni nō ē lucid⁹ z de
lectabilis sic. ignis pur⁹ de natura s̄ turbulēt⁹.
P̄rio q̄ in medio terre ē iclusus z iō fumosus ē
z obscur⁹: ac fetulētis vaporib⁹ p̄mixt⁹. vñ n̄ ha
bet lucē pur⁹ q̄d visū delectet: s̄ ē z tristabilis q̄
oñdit q̄d displicet. z tenebrosus pur sulphureus
cū lumie aliq̄li q̄ videat vñ doleat. s̄ horredas fa
cies z penas demonū z dānatōz. Sc̄do q̄ ibi
aer ē vmbrosus n̄ habēs aliqd de diaphano q̄d
possit eē sbiectū lucē. Nā nec sol nec luna nec stel
le illuc erpādēt lumē. O q̄ dei iusticia q̄ nō p̄mit
tit dānatōs etiā in luce delectationē h̄ie eo q̄ hic
tenebras pctōz dilexerūt. Z Quarto q̄ car
cer ille ē artissim⁹. q̄ post resurrectionē ibi oēs dā

nati in corpib⁹ zstringent. Questionē nāq̄ mōs
uct Rich. sup. iij. di. xliij. q. ij. ar. ij. argu. ij. quō
possit cape terre zcauitas tā multa corpa boim
dānatōz post resurrectionē cū s̄z sententiā salua
toris plures hoīs dānabunt multo q̄ q̄ salua
bunt. Et r̄ndens inter alia dicamina ponit h̄ac
causam. q̄ dānati inq̄t in inferno ita cōpmentq̄
ztrineri poterūt in zcauitatib⁹ terre vñ erūt com
p̄ssi q̄si in rotā vnā. iuxta illud Ps̄. Deus meus
pone illos vt rotā: hoc est in vnā zgerē cōp̄ssam
ad modū rote. Et ad h̄ac cōp̄ssionē p̄t inq̄t ap
tari illud Ps̄. Sicut oves in inferno positi sūt
Oves em̄ in ouili se cōprimūt fortiter pp̄ frīg⁹
i hyeme. z i estate i vmbra ad fugiēdū estū. Nec
Richar. Et q̄bus ptz q̄ in carcere infernali erūt
multū zstricti z artati ipi reprobi vt possint i cō
cauitate terre oīes simul capi. Erūt z artati s̄
cari lapides i muro cōp̄ssi vel sicut cadauera lar
doz in cado zc. O q̄lis pena illa erit q̄ nec sever
tere poterūt p̄ amaritudine a latere in lat⁹ alter
s̄ vt truci p̄petuo tacebūt ibi q̄lterēq̄ dei iudi
cio ceciderint in pfundū. Un̄ Ec̄s. ij. Si cecide
rit lignū ad austrū vel ad aquilonē in q̄cūq̄ lo
co ceciderit r̄bi erit. Ve z p̄ctōz. Quarto q̄
carcer ille est fumosus. z p̄sequēs lachrymis z
fletib⁹ plenus. Un̄ Apoc. xij. Fum⁹ tormētōz
eoz ascēdet in secula seculo. nec habēt requiem
diē ac nocte q̄ adorauerūt bestia z imagines ei⁹
O mira boim demētia q̄ mōis oibus puidēt
ne in p̄senti habeāt fumosam domū. z nō crāt
in futuro euadere māsiōnē infernalē in p̄petuo
fumo horrēdo z fetidissimo. Sexto q̄ ē imun
dus z fetidissim⁹: vt pote vbi tot cadauera cōbu
runt. De q̄bo Esa. xliij. di. De cadauerib⁹ corū
ascēdet fetor. Deniq̄ vt Basilus sup̄ illud Ps̄
Uox d̄ni intercidētis flāmā ignis: dicit sic. Per
acto iudicio oīes sordez z fetulētis diuidēt et
sepabunt ab electis hui⁹ mūdi z descēdēt in ifer
nū cū reprobis ad illoz cruciatū. O q̄bō cogita
si te ponēt in cloacā fecib⁹ fetidissimis plenā. z
ibi deberes teneri imersus vsq̄ ad os q̄ntū hor
reres: sic erit in inferno. Prop̄tea Ps̄. diē. Edu
xit me d̄ns. s̄ p̄seruādo de lacu miserie et de luto
fecis: h̄ est de iferno inferiori. Septimo q̄ ē mi
serim⁹ z penuriosus ita vt nullū bonū q̄d dele
ctare possit ibi haberi possit: s̄z oē malū miserie
z pene ibi p̄petuo habebit. s̄ fames: sitis: calor: ar
des z frīg⁹ vrēs: dolor infirmitas: cruciās. z mors
depo ascet eos vt diē Ps̄. Exēplū habem⁹ in diuit
te epulone q̄ nec guttā aq̄ h̄ie potuit. O tu pctōz
q̄ nō vis hic p̄ deo ieiunare q̄nta fame ibi ieiūa
bis p̄petuo. o ebriose q̄ntū ibi sities. o carnalis
q̄ delicat⁹ es z piger ad penitentiā. q̄ntū ibi cruci
z Circa tertū de locie (atū te pati optebit.
tate horribili cū demonib⁹ in carcere illo iferna
li est notādū fm̄ doc. p̄cipue sanctū Vinc. de va
len. q̄ sic sancti in celo ordinant associati i diuer
sis chor⁹ angeloz: ita p̄ trū dānati i carcere in

Handwritten notes in a later hand, possibly a marginal gloss or correction.

Extensive handwritten marginal notes on the right side of the page, continuing the text or providing commentary.

fernali associabunt colligati in penis cum diversis ordinibus demonum. quod de singulis ordinibus angelorum ceciderit aliquid demones. quod si non ceciderint in tali ordine persistissent. Itaque imaginemur iuxta doctorum dicta quod in medio terre circa centrum est parvas maria et terrissima ac tenebrosa. super coan gustata. inferi autem dilatata: ut dicit Bernardus. In quo sunt quatuor maxime caerne principales fere quod quatuor ponunt receptacula aiaz: ut patet. iij. li. sen tentia. Prima scilicet oim summa est limb' scilicet patrum ubi iam post christum nullus manet. Secunda est inferior purgatorum scilicet ubi electi purgantur. Tercia est sub illa scilicet limb' puerorum non baptizatorum ubi est pena damni. Quarta est caverna infima ubi sunt omnes damnati in pena sensus maxima et carceris visiois dei. Et sunt in ea novae ordines mansionum secundum Vincencium de valentia. sermo. j. de assumptione. quod visus imaginari possumus raris foueas. Prima est mansio superior disposita per demonibus qui ceciderunt de ordine angelorum quibus associantur boies pagani et christiani in peccatis committentes et decedentes: puta i comitibus morali auaricia. i fraudibus emptionis et venditionis simplicis fornicatione: iuidia: ira: gula: accidia: quod ut committentes boies. Secunda sub ista est mansio demonum cadentium ex archangelis. quibus associabunt mali committentes: adulteri et qui missas ac sermones audire ne gliscerent et hmoi. Tercia infra ista est mansio demonum de ordine virtutum. ad quos descendunt male viduae et qui castitate vouerunt non tenuerunt eam: ut mali clerici. Itaque vindicatum est sic de alijs. Quarta est infra illa demonum de ordine potestatum. quibus associabuntur videntes stuprantes et seducetes. Itaque qui sunt impantes contra deum in infirmitate vel aduersitate et hmoi. Quinta est demonum de ordine principatum ubi erunt principes mali et pauperum opprobriatores. Itaque usurarii latrones et testameta retinentes et hmoi. Sexta est demonum de ordine dominationum cum quibus erunt domini magni: ut sunt palatini comites barones qui iusticia non tenuerunt in subditis et hmoi. Itaque cum erunt etiam mali religiosi qui debuerunt dominari super carnem suam et mundum tenere ac diabolum vincere. nec fecerunt. Septima inferior est demonum de ordine thronorum. quibus associabuntur ironisati: ut reges: duces: imperatores: marchiones. Itaque leges iniustas condentes. Itaque symoniaci et hmoi. Octava infra hanc est demonum de cherubin cum quibus erunt mali doctores epi archiepi magnique plati ecclesie. Itaque heretici archiepi et heretici ac scismatici et inuicetores mali ac predicatores. Infima est mansio luciferi et demonum qui ceciderunt de seraphin. quibus associabuntur mali in summo gradu ecclesie. ut sunt pape prelati cardiales. Itaque manifesti blasphemii dei. maledicentes deus. despari. Contra ibi erit oim pena. o contra lameto riuulular. Exeplum narrat Lesari. et hmoi in spe. et. di. vi. ex. raij. quod dicitur duc' bauarie uasall' defuit' p' morte appuic' xrozi sue ra tribilit' ut qsi tremo tu p' uerere castru et ostijs camere i q' iaceb' ad nocte illa yroz ap'ris intrauit et dixit se esse damnatum

eternalit'. Cum illa pererrita interrogaret eum d' alij quibus: rudit. Cessit: et mihi appere tibi: sed non licet morari. Ecce diabolus ductor me' foris stat expeccans me. Si enim oia folia arborum verterentur in linguas tormenti mea exprime non possent. Post hec a diabolo euocat' totum castrum ut plus uerit' uocet' et ciular' et diurn' audiunt. s. dicen. Ue mihi maledicta dies in qua natus sum et hmoi. Rogemus ergo christum etc.

Dñica eadē Sermo tertius. s. de infernaliu' penar' graui afflictioe et multitudine

Attente eum in tene

Mbras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium Math. xxij. et in euangelio. In quibus vobis dominus iesus contra peccatores valde terribile sententia pronuntiauit sententia talis que est irreuocabilis: sicut est damnatio eterne in infernum ubi peccatores dei visioe carebunt. Itaque dicit in snia ista. Mitte eum. i. peccatores in tenebras exteriores. quod sic caret in presenti lumine gratie: ita carebit in futuro lumine glorie. Esa. xxvj. Tollat' ipse ne videat gloria dei. Itaque qui in inferno non solum est pena damni in carceri diuine visiois: sed etiam est pena vniuersae conscientie et ignis. De quibus Esa. vi. Vermis eorum non morietur et ignis eorum non extinguetur. Itaque ipse dominus addit dicit. Ibi erit fletus. (s. e. secundum Lyrā) tristitia maxima et vniuersae conscientie remordentium. et stridor dentium: in ostensione penar' sensibilium per angustia. O contra peccatores aduertite et primescite hanc dñi sententiam dicitis. Mitte eum in tenebras exteriores ibi erit fletus etc. patet in euangelio. Itaque de penis inferni tria mysteria declarabim' in h' sermone propter ea que in precedentibus tractauim'.

Primum de corporali aggrauatione.

Secundum de sensuali afflictioe.

Tertium de penali multiplicatioe.

A Circa primum de aggrauatione corporali doloris in inferno notandum est secundum doctores in. iij. quod sicut corpus gloriosum in electis decorabitur quadruplici dote glorie scilicet claritate: agilitate: subtilitate et impassibilitate: ita per oppositum corpora damnatorum aggrauabuntur quattuor miserijs ex redudantia penarum anie in corpus ut sic sint summe dolorosa et penarum sensitua.

Primo quod erunt deformata et turpissima.

Secundo quod erunt poderosissima.

Tertio quod erunt palpabilissima.

Quarto quod erunt passibilissima.

Primo in quibus quia corpora damnatorum erunt deformata et turpissima adeo quod nec calamo nec lingua exprimi potest. Sicut enim diabolus est horrida turpitudine deformis: ita deturpat corpora que possidet. sicut videmus nunc in obsessis hominibus. et multo fortius erit in reprobis quos plenissime possidebit. Sciendum autem quod corpora damnatorum tripliciter erunt turpia.

Primo ab igne vrente.

resurrectio creabit i reproboz fauabz vt ppetuo
 gustan sp corqan f i gutture stomacho z oibz vi
 scribo amaritudie indicabil: vt patz p Ricb. z
 Tho. an. iij. p qd Deut. xxxij. d. Fel draconuz
 vini coz z venenu aspidu ifanabile. vna coz v/
 ua fellisz botz amarissim. Quarto i olfatu
 z naribz erit fetoz intolerabil: z h a tribu. Prio
 a fumo sulphureo. s. q e in inferno. Secdo a cada
 vere pprio z etiā alioz. Nā Esa. xxxiij. de cada ue
 re coz p ascēdit fetoz. Tercio a loco illo fetidiss/
 mo qz ibi retrudent oia stercoza z feces mundi.
 vt dic Basili? z cremant ppetuo. O qz horribi
 le est o ptoz ardere i tam fetida fecibz z cloaca.

Ultimo i tactu erit p oia mēbra intus z extra
 diffusus ignis ardor acerbissim: sic videm⁹ in
 ferro coralit igitio z oia mala pene ibi erūt i sū
 mo. Deut. xxxij. Lōgregabo sup eos mala z ple
 bo sagittas meas i eis. Propēca ps. Mors de
 pascet eos. qz in qlibz mēbro maiorē dolorē pas
 tient qz possit eē i pscnti. s. dolor mortz. vt patz fm
 Tho. an. iij. di. cluij. q. iij. ar. j. O qz ptoz cogita q
 modo ibi ve vt tibi clamab. ve in qz i capite. ve i
 gutture. ve i manibz. z sic de alijs. E

Circa terciū ergo de penali multiplicitate no
 tādi q i inferno pcpue seprē modis pene multi
 plicabunt sup reprobos p qd ibi erit fletus in
 numerabilis.

- Primo qz ibi ē multitudo f mis mordentis
- Secdo multitudo ardoris ignis vrētis
- Tercio est multitudo doloris ledentis
- Quarto est multitudo egestat pmentis
- Quinto est multitudo torzoris torquētis
- Sexto est multitudo spūalis pene affligentis.

Septimo est multitudo eternitat pmanētis
 Pmo i inferno ē multitudo f mis mordentis.
 h est f mis pscie: qz de oibz pctis cordis oris z o/
 peris z de singul remoz det Esa. vii. Vermis eo
 rū nō moriet. De h ser. pcedēt i Secdo ē mul
 titudo ardoris ignis vrētis qz qūoz pccā acer
 bius vrit. Et vt Bre. moral. li. xij. diē. In qēqz
 mēbro qz ampl⁹ peccauit atroci⁹ ardebit. Si
 cur z diues p lingua aquā petebat qz in ea pl⁹ ar
 debat eo q i ea pl⁹ peccauerat. s. epulādo z men
 tēdo vel detrahēdo. O qz erūt p singula ardo
 res cū a pncipio iuuctu. innūerabilia fecer. pec
 cata p singula mēbra. p oculos pua aspiciēdo. in
 capite cogitādo. i corde zcupiscēdo i auribz au/
 diēdo: z sic de alijs. Tercio ibi erit multi
 tudo doloris ledētis. qz ois infirmitat z lāguo/
 ris ois dolor ac ois cruciat⁹ q sunt vel pnt i mū
 do excogitari erit in dānatis. Job. xx. Arrabit et
 estuabit z ois dolor irruet sup eū. O qz dolu/
 sti ne aliqū caput aut dentes aut oculos aut qd/
 cūqz mēbz. nōne aliqū habuisti dolorē palpsio.
 vel febris aut prisis aut calculi aut cuiusuis lā/
 guozis qntū tūc graue tabifoz pcepisti clamās
 ve z ve. scito q beco oia veniet sil sup te in inferno
 Insup dolozes cruciatuū sicut sunt crurifragiū

sectio: crucifixio: excoziatio z h mōi qd cūqz erunt
 ibi sup te licz nō in facto tali s i dolorz cruciatu.
 Ue q tibi. Quarto erit multitudo egestat pze
 mētis qz ibi erit sūma fames z sitis. Job. xvij.
 Berenuabit famerobur ei⁹ z inedia inadz costat
 ei⁹ exardescet z cū sitis. Nec ibi. Et hec intancuz
 vt scribit Apoca. xvj. Lōmāducauerūt linguas
 suas p dolore z c. fm Lyrā. h ē. Sic mod⁹ ē bo/
 minis irati z afflicti mordere labia frēdere dēns/
 bus z sic mordere linguā qū mādūcās eā. Sic
 erit sūme i inferno licz lingua discerpi nō possit ibi
 O qz libēter ibi zmederet hō bufones z serpētes
 si hēre possz imo z carnē brachij sui. iuxta illd Esa
 ie. ix. Unusqzqz carnē brachij sui vorabit. pterea
 ibi erit egestas ois. s. nuditas z fusibilissima. fri/
 gus intēssimū. calor ardēs z qdqd possit desir
 derare: oē illd sibi. s. dānato negabit. ac oē quod
 nollet veniet sup eū. O qz tū malū z qmplex
 erit ibi. S. Quarto erit mltrudo torzoris torqū
 ris. O qz mltri ibi sūt torzores qz oēs demōes. d
 qbz Anf. i orōne diē In inferno sūt tormēta sine
 fine sine infuallo sine tēperamēto torzores horri
 biles q nūqz lassassent nec miserēt. Decille. Et q
 niā demōes sūt inūerabiles a nob. sūt etiā odio
 pleni. iō Ricb. sup Apoc. lē. vj. diē. q demōes
 ex liuore malicie delectāt sūme i cruciatibz pzo/
 boz. pide varios modos cruciādū sp exqūit. p/
 pēca ibi sūt tormēta inūerabilia a tot demōibz
 exqūita p singul pctis mortalibz iuxta puenētā
 iusticie dei pmitēt. Exēplū de h accipiam⁹ qd
 i pēca ponit scētis Vincē. de valeū. z ples les
 gūf i vitiōe vidisse talia vicz q i inferno iuxta di/
 uerfa pctā diuerfa sunt tormēta p pata. Nā qui
 peccāt p supbiā habēt inqz h tormētū q zculcā
 tur a diabolo torzoris ac calcibz feruūt. Itē q pec
 cāt p auariciā. s. i vsuris: furt: rapinis detēione
 mercedis fuoz z sic d alijs hnt tormētū q vicz
 in ora coz infūdūt demōes liqfacti auri z argēti
 ea pecunia z di. Buz sitisti: auz bibe. vt etiā p/z
 i spe. exē. di. ix. exē. cccvj. Itē q peccāt p luxuriā ha
 bēt h tormētū fm serm Vincē. vbi sup q tra
 hūf ad veru. z sic assant ac zburūf igne sulphu
 reo. Itē q peccāt p irā z vindictā pūniūf inqz sic
 q furca magna ferrea suspēdūt: z ignis. s. fumo
 sus subz ponit. z cū ignito ferro trāffigūt i coz/
 de a demōibz sez di. Per ignē ire peccast z p ar/
 ma ferrea vidictā fecist. ideo ignito ferro punia
 mini i corde odiū tenēte z corpe. Itē q peccāt p
 gulā habēt tormētū famis z sitis eīne vt nec gut
 tā aq hēre possint. Itē q peccāt p inuidiā mordēt
 inqz a viperz z spētibz. h ē a demonibz i specie il
 loz z venenāt. Itē q peccāt p accidiā. qz missam
 audire nō curāt nec opari s ociāt. nec pdicatōes
 audire aut p fessioes tpe d bīro facere aut alia p
 cepta volūt. cles inqz hberāt z inue a demōibz
 nec qescere eis pmitit. s. vt ps. diē. Laborabit i
 cētū. s. i sustinēdis penis z viuet ad hnc i finē. pdē
 eta ex Vincē. O q miser ptozozes cur vultis sic

tes. Sz di. q̄ter dicitur iusticia dei filios inno-
 entes puniri ppter peccata parentum vel aliorū
 peccatorū: cum dñs dixerit Ezech. xviij. Fili⁹ nō
 portabit iniquitatē p̄ris. nec pater portabit iniquita-
 tē filij. Et Aug⁹. j. q. iij. Null⁹. dic. Null⁹ crimē
 maculat nesciētē. Rñdz Bonauē. sup. ij. di. xxxij
 q̄ duplex est puniō. Una eterna scz in inferno et
 tali nō puniunt filij p pccō pentū. Un Anf. d. cō
 cep. 4. q. di. q̄ puuli nō baptisati dānant. nō p
 culpa adētm̄ sz p culpa ppria quā habēt p̄rabē
 do q̄uis nō habeat agēdo. p̄terea nō puniūt pe-
 na sensus sz tm̄ pena dāni. i. puatiua visiois di.
 Sz alia est pena tpalis. z tali puniūt filij p pccō
 pentū eo q̄ filij sūt aliqd p̄ris. z sic iuste puniunt
 ob pccō enormitatē. pbādā: vt pz p Greg. j. q. iij
 ca. penul. Scdo ire dei iudiciū ē terribile q̄ se-
 pe affligit bonos z iustos cū malis. z b̄ pena tēs
 porali tm̄. Nā i captiuitate babilonica capti fu-
 erūt etiā boni z iusti plures. i. Hieremias sc̄ifis
 ca⁹ in vtero: daniel: azarias: ananias: misael:
 robias. Sz vt Aug. li. j. de ciui. dei. c. viij. di. licz
 boni z mali p̄ter affligant: manz tm̄ dissilitudo
 passioz i situ dine passionū. qz sic sub vno igne
 aut rucilar palea fumat. z sub eadē tritura fru-
 mēta purgant z stipule cōminuunt: ita eadē tri-
 bulatio bonos pbat z purificat. malos dānat z
 ceterminat. Tercio qz ppter vni⁹ pccm̄ sepe deus
 ferit plurimos iudicio mortis: vt pz p Greg. j. q.
 iij. ca. penul. vbi oñdit b̄ pluribz exēplis. Nāz p̄
 ppter pccm̄ pharaonis tota egyp⁹ punita ē mor-
 te p̄mogenitoz. Itē ppter pccm̄ achoz ceterat⁹ isrl̄
 fugit. z xxxij. occisi sūt. Itē pccō filioz hely israel
 corā philisteis corruit. z arca dñi capta ē. Nec et
 plura dico ca. 1 Sz di. q̄lia sūt pccā ppf q̄
 de⁹ punit nō tm̄imō eū q̄ facit sz multos etiā ali-
 os. Ad hec rñdet Vincē. de valeñ. di. q̄ pccā que
 sūt secreta de⁹ p̄denat z punit in suis actoribz: sz
 q̄n pccā sūt notoria z rectores sustinēt nec faciūt
 iusticia ira dei descēdit sup cōitatē. Verbi gratia
 Si aliqs secreta inuocat demones tūc cōmuni-
 rates vel rectores nō habēt piculū. sz q̄n est noto-
 riū qz oēs recurrūt ad illū diuinatozē. tūc ira di
 iminet sup cōitatē z rectores sustinētēs. Idē de p
 iurātibz z blasphemātibz secreta. Itē de opantibz
 diebz festis. Itē de ludo alec. Itē de meretricijs
 z b̄mōi secreta vel publice. Un Ro. j. Digni sūt
 morte nō solū q̄ faciūt sz q̄ p̄sentūt zc. Ubi Glo.
 Aug. Cōsentūt q̄ p̄ntz debēt corrigere nec faciūt
 xxiij. q. iij. Qui p̄r. D̄ ḡ tremēda ira dei. Ter-
 tio ira di timēda ē ppter punitōis seueritatē. Nā
 p multa facta oñdit de⁹ q̄ pccā graui seueritate
 punit. Primū exēplū de b̄ habem⁹ in angel⁹ pec-
 cātibz. qz sz creaturas nobilissimas. p vnicō pec-
 cato supbie p̄petuo dānauit. Scdm̄ exēplū in p̄
 mis gentibz qz cū tota posteritate puniuit. p in-
 obediētia. Terciu in diluuiō ppter pccā carnis
 qz mū dū fere totū deleuit. Silt in sodomitis et
 egypcijs: vt patuit. Itē in iudcis p romāos acer-

rime punitis. Ultimū exēplū in iudicio finali
 vbi oēs pccōres in corpe z aia punit z tradet ig-
 ni p̄petuo. Ue ḡ ve pccōribz. qz vt Ap̄ls Heb. x.
 Horrendū est incidere in man⁹ di viuētis.
 ¶ Circa scdm̄ de ppinq̄tate ire dei inq̄rē
 dū est. q̄libz signis cognoscit q̄ ira dei de primo
 vctura sit sup pccōres z eo p̄ ciuitates vel p̄uinc
 as aut cōitatē. Ad qd̄ aduertēdū q̄ nisi de⁹ reue-
 lauerit p̄ aliquē sanctū p̄nūciatē. p̄herice vl̄ alio
 mō q̄uis certitudinalit̄ nesciam⁹ q̄n ppinq̄ sit
 ira di ad flagellandū pccōres. Possum⁹ tm̄ b̄ co-
 gnoscere ex septē signis p̄icturādo. q̄ siḡ accipiūt
 Primū ē enormitas pccōz siue (ex scriptura.
 criminū z p̄sertim carnaliū.
 Scdm̄ ē mltitudo peccātū in eis hominū.
 Terciu ē ipunitas m̄ifestoz scelez vt patuit b̄
 Quartū ē affectio total̄ ad scelera p̄petradū.
 Quicū ē studiū totale z conat⁹ ad peccādū.
 Sextū ē diuturna p̄euerātia i p̄serudie ma⁹
 Septimū ē obduratō ad n̄ penitēdū. (loz
 Itā siḡ delignē Ben. vj. vbi b̄ q̄ q̄n de⁹ irat⁹
 mūdū voluit delere diluuiō. diē scriptura. Vidēs
 de⁹ q̄ m̄ta malicia hoim̄. ecce p̄mū z scdm̄. Se-
 quit. Ellet in terra. i. manifeste sine punitōe. ecce
 tertiu. Seq̄. Et cūcta cogitatio cordis inuēta ēcē
 ecce q̄rtū z q̄ntū. Seq̄. ad malū oi tpe. ecce sextū
 z etiā septimū ex eodez. D̄ ḡ charissimi dñi qd̄ ex
 his cogitat⁹: vtiqz timere debem⁹ ne hec siḡ his
 tpibz vificēt i nob. Nā nephandissima iā nūc cō-
 m̄itūt scelera. nec a pauc⁹ sz a m̄tē. q̄ p̄pē sup
 bie i turpissimis vestibz iā iuētē s̄: ita vt puocēt
 m̄ifeste ad luxuriā viros z m̄lieres. q̄ fraudes
 q̄ vsure. q̄ luxurie z sodomie. q̄ rapie z iniusta
 iudicia. q̄ vindicte. z sic de alijs. Et hec oia neqz
 corrigūt a p̄ncipibz z rectoribz sz toto conatu li-
 bere agūt. nec p̄nia q̄a agit nisi forte a pauciss
 mis. D̄ ḡ fatui cur nō timez irā dei. cur negligēz
 vt z in p̄nti z in futuro flagellemini.
 ¶ Circa tertiu d̄ placatōe ire di notādū q̄ p
 regula generali remēdū ē illō qd̄ diē glo. sup. ps.
 lxxxij. scz. Ira di ē ois pena quā patimur qz p̄p
 pccā n̄ra ex ira di mortales z passibiles facti su-
 mus. idē sic di ira punit nos m̄tē p̄ p̄ pccā
 n̄ra: ita m̄ta p̄stiat de⁹ z docuit i scripturis reme-
 dia q̄b placare deū possim⁹ z ei⁹ irā saltē efnaz
 euadere. Quia nimiz de⁹ irat⁹ flagellat p̄mo q̄n
 qz p̄sonalr: pura p̄ ifirmitatē vl̄ mortē istū vl̄ illū
 Scdo q̄nqz pluralit̄. i. pplm̄ p̄ p̄tales gradines
 z aer⁹ itēperie: terremotū: fames: z b̄mōi plima.
 Tercio q̄nqz generalr. i. fere oēs p̄ pestilentias.
 guerras zc. Et sz hec plima s̄ remedia irā di va-
 rie placātia. Primū ē p̄nia hūilis z q̄a. z hec ē
 s̄ime necaria p̄ singula di flagella. qz sic hō euas-
 dit efnā supplicia. Ps. Sacrificiū deo. i. placā-
 bile. spūs p̄tri. zc. Exēplū d̄ b̄ habem⁹ i ezechia re-
 ge ifirmate. cui penitēti lachrymose dedit de⁹ sa-
 nitatē vitā z salutē efnā. Scd⁹ ē inuocatio sc̄i vl̄
 sanctorū deuota p̄cipue visitādo eoꝝ sepulchra.

fernali associabunt colligati in penis cum diversis ordinibus demonum. quod de singulis ordinibus angelorum ceciderit aliquid demones. quod si non ceciderint in tali ordine persistissent. Itaque imaginemur iuxta doctorum dicta quod in medio terre circa centrum est parvas maria et terrissima ac tenebrosa. super coan gustata. inferi autem dilatata: ut dicit Bernardus. In quo sunt quatuor maxime caerne principales fere quod quatuor ponunt receptacula aiaz: ut patet. iij. li. sen tentia. Prima scilicet oim summa est limb' scilicet patrum ubi iam post christum nullus manet. Secunda est inferior purgatorum scilicet ubi electi purgantur. Tercia est sub illa scilicet limb' puerorum non baptizatorum ubi est pena damni. Quarta est caverna infima ubi sunt omnes damnati in pena sensus maxima et carceris visiois dei. Et sunt in ea novae ordines mansionum secundum Vincencium de vale. sermone. j. de assumptione. quod visus imaginari possumus raris foueas. Prima est mansio superior disposita per demonibus qui ceciderunt de ordine angelorum quibus associantur boies pagani et christiani in peccatis committentes et decedentes: puta i commissa morali auaricia. i fraudibus emptoris et venditoris simpliciter fornicatione: iuidia: ira: gula: accidia: quod ut committentes fornicatione. Secunda sub ista est mansio demonum cadentium ex archangelis. quibus associabunt mali committentes: adulteri et qui missas ac sermones audire ne gliscerunt et homini. Tercia infra ista est mansio demonum de ordine virtutum. ad quos descendunt male viduae et qui castitatem vouerunt non tenuerunt eam: ut mali clerici. Itaque vindicatum est sic de alijs. Quarta est infra illa demonum de ordine potestatum. quibus associabuntur videntes stuprantes et seducetes. Itaque qui sunt impantes contra deum in infirmitate vel aduersitate et homini. Quinta est demonum de ordine principatum ubi erunt principes mali et pauperum opprobriatores. Itaque usurarii latrones et testameta retinentes et homini. Sexta est demonum de ordine dominationum cum quibus erunt domini magni: ut sunt palatini comites barones qui iusticia non tenuerunt in subditis et homini. Itaque cum erunt etiam mali religiosi qui debuerunt dominari super carnem suam et mundum tenere ac diabolum vincere. nec fecerunt. Septima inferior est demonum de ordine thronorum. quibus associabuntur ironisati: ut reges: duces: imperatores: marchiones. Itaque leges iniustas condentes. Itaque symoniaci et homini. Octava infra haec est demonum de cherubin cum quibus erunt mali doctores epi archiepi magnique plati ecclesie. Itaque heretici archiepi et heretici ac scismatici et inuicatos mali ac predicatores. Infima est mansio luciferi et demonum qui ceciderunt de seraphin. quibus associabuntur mali in summo gradu ecclesie. ut sunt pape praesidentes cardiales. Itaque manifesti blasphemii dei. maledicentes deus. desparati. Contra ibi erit oim pena. o contra lameto riuulular. Exeplum narrat Lesari. et huius in spe. et dicit. vi. ex. cxiij. quod quidam duc' bauarie uasall' defuit pro more appuicvoro sue ra tribulit' ut qsi tremo nu pueret castru et ostijs camere i q iaceb' in nocte illa yroz apris intrauit et dixit se esse damnatum

eternalit'. Cum illa perterrita interrogaret eum d' alij quibus respondit. Cessat' est mihi appere tibi: sed non licet morari. Ecce diabolus ductor me' foris stat expeccans me. Si enim omnia folia arborum verterentur in linguas tormentis meis exprime non possent. Post hec a diabolo euocat' totum castrum ut plus uentis uocet' et ciular' et diurn' audiunt. s. dicens. Ue mihi maledicta dies in qua natus sum et homini. Rogemus ergo christum etc.

Dñica eadē Sermo tertius. s. de infernaliū penarū graui afflictioe et multitudine

Attite eū in tene

Mbras exteriores ibi erit fletus et stridor dentium Math. xxij. et in euangelio. In quibus vobis dominus iesus contra peccatores valde terribile sententia pronuntiauit sententia talis que est irreuocabilis: s. est damnatio eterne in infernum ubi peccatores dei visioe carebunt. Itaque dicit in snia ista. Mitte eum. i. peccatores in tenebras exteriores. quod sic caret in presenti lumine gratie: ita carebit in futuro lumine glorie. Esa. xxvj. Tollat' ipse ne videat gloria dei. Itaque qui in inferno non solum est pena damni in carceris diuine visiois: sed etiam est pena vniuersae conscientie et ignis. De quibus Esa. vi. Vermis eorum non morietur et ignis eorum non extinguetur. Itaque ipse dominus addit dicit. Ibi erit fletus. (s. est secundum Lyrā) tristitia maxima et vniuersae conscientie remordentium. et stridor dentium: in ostensione penarum sensibilium per angustia. O contra peccatores aduertite et primescite hanc dñi sententiam dicitis. Mitte eum in tenebras exteriores ibi erit fletus etc. patet in euangelio. Itaque de penis inferni tria mysteria declarabim' in his sermone propter ea que in precedentibus tractauim'.

Primum de corporali aggrauatione.

Secundum de sensuali afflictione.

Tertium de penali multiplicatione.

A Circa primum de aggrauatione corporali doloris in inferno notandum est secundum doctores in. iij. quod sicut corpus gloriosum in electis decorabitur quadruplici dote glorie scilicet claritate: agilitate: subtilitate et impassibilitate: ita per oppositum corpora damnatorum aggrauabuntur quattuor miserijs ex redudantia penarum anie in corpus ut sic sint summe dolorosa et penarum sensitua.

Primo quod erunt deformata et turpissima.

Secundo quod erunt poderosissima.

Tertio quod erunt palpabilissima.

Quarto quod erunt passibilissima.

Primo in quibus quia corpora damnatorum erunt deformata et turpissima adeo quod nec calamo nec lingua exprimi potest. Sicut enim diabolus est horrida turpitudine deformis: ita deturpat corpora que possidet. sicut videmus nunc in obsessis hominibus. et multo fortius erit in reprobis quos plenissime possidebit. Sciendum autem quod corpora damnatorum tripliciter erunt turpia.

Primo ab igne vrente.